

5.8.2014

Lapsiasiavaltuutetulle

Asia: Yleisradion ikärajamerkinnät 2.8. Assembly 2014: Counter Strike finaali -lähetyksessä

Lapsiasiavaltuutettu on kirjeessään Yleisradiolle 4.8.2014 kiinnittänyt huomiota ikärajamerkintöihin 2.8 Assembly 2014 pelitapahtuman lähetyksissä. Valtuutettu huomauttaa, ettei lähetyksissä ollut ikärajamerkintää sen enempää ohjelmatiedoissa kuin lähetyksessäkään. Lisäksi lapsiasiavaltuutettu esittää pohdittavaksi ikärajamerkintöjen ottamista käyttöön kulttuuri- ja urheiluohjelmissa, jollaisena pelilähetystä voidaan pitää.

Ensiksikin totean, että Yleisradio haluaa noudattaa tarkasti Kuvaohjelmalaissa määritettyä ikärajamerkintää ja toimia tässä asiassa vastuullisesti. Tätä varten yhtiöön on luotu lain edellyttämä valvonta- ja tarkastusprosessi, sekä koulutettu useita kymmeniä valvovan viranomaisen (KAVI) hyväksymiä virallisia luokittelijoita. Viranomaisen valvoo yhtiön toimintaa, ja yhtiö käy aktiivista vuoropuhelua KAVIn kanssa kriteerien soveltamisista.. Yleisesti arvioiden järjestelmä toimii varsin hyvin lain tarkoittamalla tavalla, eikä Yle ole saanut huomautuksia laiminlyönneistä tai piittaamattomuudesta luokitustoiminnastaan.

Lapsivaltuutetun kirje liittyy kuitenkin olennaiseen muutokseen ohjelmakehityksessä: TV-ohjelmien ja pelien yhdentymiseen erityisesti nuorille suunnatuissa ohjelmissa. Tietokonepelit tulevat myös enenevästi TV-ruudulle muun muassa ns. e-sport -peliturnausten lisääntyessä. Tämä kehitys tuo uudenlaisia arviointikriteereitä nimenomaan TV-ohjelmien luokitukseen.

Nyt lähetetty Assembly -ohjelma oli ensimmäinen, jossa Yleisradio joutui pohtimaan pelillisen TV-ohjelman luokituskriteereitä. Lisähaasteen toi lähetyksen suorana välittäminen.

Itse lähetyksen luokitusprosessi tapahtui arvioni mukaan vastuullisesti ja kuvaohjelmalain mukaisesti. Suoria lähetyksiä, jollainen Assembly-lähetys oli, ei lain mukaan etukäteen luokitella. Ohjelman tuottaja selvitti tämän nimenomaisen ohjelman luokittelukysymystä etukäteen viranomaisen (KAVIn) kanssa. Jos ohjelmaa ei ole virallisesti luokiteltu, niin myöskään virallista K-rajamerkintää siihen ei voi laittaa. Tuotantotiimi oli myös eri lähteistä käsin perehtynyt huolella pelin sisältöön ja siitä tehtyihin PEGI- ja ESRB-luokituksiin. Halusimme kuitenkin katsojien palvelemiseksi liittää ohjelman etukäteistietoihin ilmoituksen väkivalta-kohtauksista.

Virallinen luokittelija arvioi ohjelman heti TV-lähetyksen jälkeen ennen sen laittamista Yle Areenaan. Hänen arvionsa oli K16, mikä Yle Areenan ohjelmatiedoissa ilmoitetaan. Arvioinnissa on sovellettu nimenomaan televisio-ohjelmissa käytettäviä luokituskriteereitä: millaisia kohtauksia ruudussa näkyy. Arvioinnissa otetaan huomioon se, että televisio on passiivinen ja kuvavirraltaan toimitettu media toisin kuin aktivoivat pelit. Näin ollen tietokonepeliluokitusten rajat eivät automaattisesti siirry TV-ohjelman ikärajoiksi. Merkittävää on se, mitä ruudussa näytetään. Tältä osin on myös syytä huomata, että luokittelija toimii Kuvaohjelmalain 14 §:n mukaan itsenäisesti ja riippumattomasti, ja on toimissaan virkavastuussa.

Arvioni on, että Assembly-ohjelman ikärajaluokitukseen suhtauduttiin erityisellä vakavuudella ja etukäteisharkinnalla, ja että toimissa on noudatettu lain määrittelemää toimintatapaa.

Pelillisten TV-ohjelmien lisääntyminen ja TV-ohjelmien ilmaisun tietokoneellistuminen luo uusia vaatimuksia luokituksille. Siksi onkin syytä yhdessä eri toimijoiden ja viranomaisten kesken pohtia näihin lajityyppeihin soveltuvia luokittelukriteereitä ja niiden soveltamista. Tähän keskusteluun toivotamme lapsiasiavaltuutetun tervetulleeksi.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ismo Silvo'. The signature is fluid and cursive, with a long, sweeping underline that extends to the left.

Ismo Silvo
julkaisujohtaja, Yle